

“Overheid heeft historische kans om ruimtelijke wanorde te stoppen” (3.5.12)

Brussel, 03 mei 2012. – Ondanks alle goede voornemens uit het vorige Ruimtelijk Structuurplan (RSV, 1997) om de ruimte beter te ordenen, blijft de verharding en versnippering in Vlaanderen razendsnel toenemen. Aldus een persbericht van Natuurpunt en BBL, dat wij integraal publiceren.

Vandaag zet de Vlaamse regering een belangrijke stap naar een nieuw Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Ze heeft daarmee een historische kans om de uitvoering op het terrein over een andere boeg te gooien.

Natuurpunt en de Bond Beter Leefmilieu (BBL) vragen een trendbreuk op het terrein en harde garanties dat werk wordt gemaakt van meer natuur en een duurzaam ruimtegebruik.

De uitvoering van het vorige RSV is niet geslaagd. Nog te vaak blijft verkavelen en bouwen mogelijk buiten de kernen en in overstromingsgevoelige gebieden. Nieuwe wegen en infrastructuur worden nog altijd gezien als de oplossing voor het fileprobleem. De lintbebouwing werd geen halt toegeroepen, baanwinkels rijzen als paddenstoelen uit de grond en de stadsvlucht bij jonge gezinnen is nog steeds een realiteit. Door de schaalvergroting in de landbouw worden lege boerderijen ingevuld door economische activiteiten die niet thuis horen op het platteland. *“De afspraken uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen om nieuwe bedrijventerreinen aan te leggen werden praktisch volledig gerealiseerd, terwijl van de belofte om 48.000 hectare bijkomende natuur en bos te creëren nog geen derde werd uitgevoerd,”* aldus Frederik Mollen, beleidsmedewerker van Natuurpunt.

De uitdagingen voor de maatschappij zijn er intussen niet minder om geworden, integendeel. De klimaatverandering vereist een robuust systeem, met ruimte voor natuur, water en hernieuwbare energie. Maar ook bevolkingsgroei stelt eisen aan landbouw, wonen en werk.

De woonwens van de Vlaming

Tijdens een bevraging georganiseerd door de overheid liet de Vlaming vorig jaar al weten wat hij wil: wonen in leefbare, maar compacte steden en dorpen met veel groen waar werken, schoolgaan en winkelen zich dicht bij huis bevinden en waar bestaande bedrijventerreinen efficiënt worden gebruikt. Zo kan de versnippering van het landschap stoppen en blijft de resterende open ruimte bewaard voor natuurontwikkeling, duurzame landbouw en recreatie. *“Bovendien is het een antwoord op de onhoudbare kost om verafgelegen woningen en bedrijven aan te sluiten op nutsvoorzieningen zoals riolering en te voorzien van kwalitatief openbaar vervoer,”* aldus Karlien Vandecasteele, beleidsmedewerker van Bond Beter Leefmilieu.

Een plan voert zichzelf niet uit

De droom van de Vlaming kán gerealiseerd worden, maar vereist een trendbreuk in het Vlaamse ruimtelijk beleid. Daarvoor is niet alleen een sterke visie nodig, maar ook een actief grondbeleid waarmee slecht gelegen bouwgronden geruild kunnen worden met goedgelegen terreinen in de kernen. Door nu alvast een bouwstop in te voeren op slecht bereikbare of overstromingsgevoelige gronden kan de overheid tonen dat het menens is met dit plan en dat ze niet zal wachten met de uitvoering ervan.

“Er is ook nood aan een consequente aanpak bij het afleveren van vergunningen, bij handhaving, en bij fiscale sturing,” aldus Karlien Vandecasteele. *“Zo moeten leegstand en onbebouwde percelen consequenter worden belast en het wonen in de stad fiscaal aantrekkelijker worden gemaakt. Gemeenten moeten, in tegenstelling tot vandaag, gestimuleerd worden om hun kernen te versterken en hun open ruimte te vrijwaren.”*

Om haar ruimtelijke beleid haalbaar te houden, moet de overheid ook werk maken van

budgetneutrale plannen. *“Nu wordt bij bestemmingswijzigingen of gewijzigde bouwmogelijkheden planschade vergoed, maar planbaten niet of nauwelijks belast”. Zolang beide niet op gelijke voet behandeld worden, maakt de overheid haar eigen plannen per definitie onbetaalbaar*”, meent Frederik Mollen.

Met de goedkeuring van het Groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen opent de Vlaamse regering het debat hoe we de ruimte in Vlaanderen de volgende decennia kunnen benutten. Natuurpunt en Bond Beter Leefmilieu roepen op deze kans niet onbenut te laten.
